**Către: dl Vladislav COJUHARI,**

*Ministrul Justiţiei*

**Nr. 130 din 17 noiembrie 2026**

***Ref. Riscurile sistemice induse de recentele abuzuri în sistemul justiţiei***

*Stimate domnule Ministru,*

Subsemnaţii, Asociaţia Businessului European (**EBA**) şi Camera de Comerţ Americană din Moldova (**AmCham Moldova**) au sesizat anterior Ministerul Justiţiei în legătură cu unele tentative de utilizare abuzivă a sistemului instituţional din domeniul justiţiei (instanţe judecătoreşti, profesii juridice, etc), inclusiv:

1) Speţa B.C. ”MAIB” S.A. (bancă sistemică, cea mai mare din Republica Moldova – scrisoarea EBA nr. C220 din 10.12.2024 şi nr. C670A01/16 din 10.08.2026), în care este pusă în aplicare o schemă de deposedare a băncii de suma de ca. 100.000.000 (o sută de milioane) lei; şi

2) Speţele B.C. ”ProCredit Bank” S.A. (bancă moldovenească cu capital german – scrisoarea nr. 08638 din 12 octombrie 2026), în care banca este lipsită abuziv de proprietate şi nu se execută hotărâri judecătoreşti definitive.

Elementele comune ale schemelor de mai sus, care determină imposibilitatea practică de contracarare în termen rezonabil pe căi ordinare (exercitarea căilor de atac, proceduri disciplinare, etc), dar şi necesitatea prevenirii schemelor similare pentru viitor, sunt cele ce urmează:

**1. Utilizarea abuzivă a sistemului judecătoresc, contrar scopului acestuia**

Contrar principiilor accesului liber la justiţie, certitudinii, protecţiei proprietăţii şi obligaţiei statului de a asigura valorificarea liberă a factorilor de producţie (art.20, 23, 46, 126 şi 127 din Constituţie; art.6, art.1 din Protocolul I CEDO), dar şi contrar scopului sistemului judecătoresc (art.4 din Legea privind organizarea judecătorească nr.514/1995), se comite un atac concertat asupra proprietăţii private, deghizat prin proceduri judecătoreşti şi aferente. La concret:

1.1 În speţa MAIB vs ”Arbomax” SRL, debitorul băncii (soldul datoriei la credit – ca. 64 mil. lei) comandă o expertiză contabil-economică (fără ştirea băncii sau a instanţei de judecată), expertul licenţiat produce un raport în care ”dă naştere” unei relaţii juridice între părţi (o ”datorie” a băncii, de ca. 100 mil. lei – a se vedea pct.2 *infra*), iar debitorul face uz de raport pentru a obţine invalidarea creanţei băncii şi compensarea unilaterală a creanţelor (64 mil. lei) prin încheiere a instanţei de insolvabilitate,

confirmată în instanţa de recurs. Ulterior, debitorul continuă schema de deposedare, inclusiv prin tentativa de încasare prin judecată a restului de ca. 37 mil. lei.

Este deosebit de îngrijorător concursul instanţei de insolvabilitate care, deşi avea obligaţia să nu permită invalidarea pe calea unui raport de expertiză a contractelor din care izvorăşte creanţa, a reţinut acest raport ca probă determinantă, lipsind practic de efecte contracte valabile, neanulate de vreo instanţă.

Până în prezent, nu s-au fructificat eforturile legale ale băncii de a retracta soluţia judecătorească prejudiciabilă (Încheierea Judecătoriei Chişinău din 23.11.2023, menţinută prin Decizia Curţii de Apel Centru din 11.11.2024 – detalii în scrisoarea EBA), a atrage la răspundere judecătorii care au comis-o, administratorul insolvabilităţii şi expertul judiciar care au participat la realizarea schemei ilegale şi a combate tentativa de escrocherie, banca fiind nevoită să se adreseze la CEDO pentru apărarea drepturilor fundamentale lezate (a se vedea *Anexa* la prezenta) şi să sesizeze organele Republicii Moldova şi instituţii internaţionale pe acest caz.

1.2 În speţa ProCredit Bank vs. ”Iurs” SRL, peste 7,5 ani banca nu poate încasa o datorie de ca. 24 mil. lei. Chiar dacă a acceptat preluarea în proprietate a bunului în schimbul datoriei încă în mai 2020, pe parcursul ultimilor 6 ani banca nu poate finaliza procedura de preluare, deoarece debitorul şi creditorii afiliaţi acestuia au formulat peste douăzeci de cereri, contestaţii, cereri de revizuire şi de strămutare, care reiau aceeaşi pretenţie, deja respinsă irevocabil, fiind încălcat dreptul de proprietate şi dreptul la un proces echitabil (art.6, art.1 din Protocolul 1 CEDO). Între timp, bunul ipotecat este exploatat comercial prin interpuşi, în baza unei locaţiuni încheiate în ajunul insolvabilităţii fără acordul băncii, iar în masa debitoare ajunge doar o chirie simbolică.

În speţa ProCredit Bank vs. executorul judecătoresc Guţu Svetlana, ultima (cu concursul terţilor) sfidează făţiş obligaţiile legale, reţinând procedura de executare, iar remediile exercitate de bancă abia încep să se fructifice (prin Încheierea din 19.10.2026, cu drept de recurs, în dosarul nr. 25-1471/2026, Judecătoria Chişinău sediul Centru a admis parţial cererea băncii, obligând executorul judecătoresc să transmită procedura de executare). Vă vom informa în continuare despre evoluţia faptelor pe această cauză.

## 2. Utilizarea abuzivă a instituţiei expertizei judiciare

Schema pusă în aplicare împotriva MAIB are următoarele elemente:

a) expertul licenţiat Cara Ecaterina emite la 02.09.2023 ”Raportul de expertiză extrajudiciară contabil-economică”, în care însă face constatări de natură juridică (*Suma prejudiciului patrimonial (dauna reală şi profitul ratat) suportat de către SRL ”Arbomax” ca rezultat al neexecutării de către BC ”Moldova-Agroindbank” SA a obligaţiilor de oferire a creditului… în total constituie 101.738.578,97 lei*);

b) debitorul foloseşte acest raport de expertiză pentru a obţine invalidarea creanţei băncii în cadrul procesului de insolvabilitate a sa, iar instanţa de insolvabilitate îl reţine ca probă, deşi raportul fusese comandat unilateral, fără ştirea băncii şi a instanţei, şi conţinea concluzii juridice care ţin exclusiv de competenţa instanţei (a se vedea secţiunea 1.1 *supra*);

c) instanţa îşi însuşeşte concluziile expertului privind existenţa unei „datorii” a băncii şi admite compensarea cu o creanţă necertă şi nelichidă, în loc să exercite rolul

activ de control asupra verificării creanţelor, conferit de Legea insolvabilităţii nr. 149/2012, soluţie menţinută şi în calea de atac, ceea ce denotă un risc sistemic;

d) efortul băncii de restabilire a adevărului şi sancţionare a expertului este frustrat de către Comisia de disciplină a experţilor judiciari de pe lângă Ministerul Justiţiei (Hotărârea din 28.02.2025), dar şi de Ministerul Justiţiei însuşi care, în Referinţa din 13.06.2025 la acţiunea băncii de anulare a actului administrativ sus-numit, califică pretenţiile reclamantului ca fiind netemeinice.

Astfel, în loc să exercite corespunzător funcţiile legale, inclusiv cea de control asupra modului în care este exercitată profesia de expert (pct.7 alin.9 din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Ministerului Justiţiei - HG nr. 698/2017, art.62 din Legea cu privire la expertiza judiciară şi statutul expertului judiciar nr. 68/2016), Ministerul a susţinut poziţia expertului Cara, transpusă în Hotărârea Comisiei de disciplină (a cărei membră este, de altfel, expertul numit), fapt care riscă să determine şi frustrarea efortului curent al băncii de a anula acest act administrativ pe cale judecătorească.

Subliniem, dle Ministru, că succesul autorilor schemelor de mai sus şi, respectiv, eşecul statului de a proteja statul de drept, drepturile şi interesele legale ale antreprenorilor, îi determină pe cei din urmă să apeleze la instanţele internaţionale (anexăm o sinteză a dosarelor CEDO cu participarea băncilor moldoveneşti), descurajează alţi investitori mari, locali şi străini, să investească în economia naţională şi prezintă un factor de risc important în calea accesiunii Republicii Moldova la Uniunea Europeană, în special din perspectiva închiderii negocierilor pe Clusterul 1 ”Elemente fundamentale”.

Suntem la dispoziţia Dvs. şi echipei Ministerului pentru a vă oferi orice detalii şi a răspunde la orice întrebări. În cazul în care veţi decide constituirea unui grup de lucru (conform prevederilor cap. III din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Ministerului Justiţiei) pentru combaterea schemelor de natura celor sus-numite şi prevenirea unor scheme noi, vă rugăm să ne anunţaţi pentru a asigura o colaborare efectivă.

Cu respect,

**Mila MALAIRĂU**
Director Executiv AmCham Moldova

**Mariana RUFA**
Director Executiv EBA

*Anexă: Exemple de cauze pendinte pe rolul CtEDO cu participarea unor bănci din Republica Moldova*

Digitally signed by Rufa Mariana
Date: 2026.11.17 13:16:27 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ